

ACC. N:R M. 8495:1-10.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Håkan Ek*
Härad: *Rönnebergs* Adress: *Härlinge*
Socken: *Billberga* Berättat av: *Nils Jönsson*
Uppteckningsår: *1942* Född år *1866* i *Lödervidinge*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*ett byggsoriginal, - trumpetare
Schultz i Billberga.*

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8495:1.

Landskap: Skåne

Härad: Brönnebergs

Socken: Billeberga

Uppteckningsår: 1942

Upptecknat av: Hakan Ek

Adress: Trävlings

Berättat av: Nils Jönsson

Född år 1866 i Löddevidinge

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ett bygdeoriginal.

Bland bygdeoriginal och historier om sådana, mer eller mindre legendariska, må nämnas trämpetare Schultz i Billeberga. Eftersom sagesmannen har berättelserna om S. av en son till honom, jämförda med ~~en~~ uppgifter från andra håll, så ha de den förtjensten att vara autentiska.

Schultz var färgare i Hannover, men blev under okända omständigheter av engelsmän "pressad", som det hette, till örlogstjänst på engelska flottan under napoleonskrigen. Under det

Skriv endast på denna sida!

2

en avdelning av flottan låg utanför
Hälsingborg, beslöt S. och en neger att
rymma. Ett djärvt företag ty skötlagen
na voro stränga. Endigt gängas före-
ställning, måhända sanning, så var
straffet för rymning från örlogsfartyg
"en krok i bakken och upp under fock-
rånocken att hänga". Sättet att rymma
var ju att helt enkelt kasta sig över
bord för att simmande uppnå land.
S. vart snart trött, men negern som var
starkare och mera van, tog honom på
släp, och så kommo de lyckligt i land.
Efter en timmas tid hade rymningens
upptäckts, och en patrull från fartyget
kom in till Hälsingborg för att söka rätt
på rymningarna. Då hade S. redan
tagit värning vid Mörnerska Husarerna.

— och flera Kronprinsens Husarregementen — varav ett detachment var förlagt i garnison i Hålsingborg. Enligt gällande lagar så var den som tagit värvning, fri från åtal, utom när det gällde mycket grova brott. Helt nyligen tog någon förmåler ej historien Schultz tjänstgjorde sedan vid regementet såsom Skvadronstrumförför, men tog senare transport till Skånska Husarregementet. Under sin tjänstetid vid Mörners Husarer var Schultz med i kriget i Tyskland 1813-1814. Vid en "träffning" med fienden stupade Ryttmästarens häst, varvid Schultz, som red bakom Ryttmästaren, lämnade honom sin häst, varefter Schultz sökte upp en herrlös häst vars ryttare stupat, varefter han anmälde sig för Ryttmästare.

och intog sin plats bakom honom. Schultz bodde under sin senare tid i ett litet hus på Söups gård i Billebergan. Söup var ryttmästareboställe och liksom i krig så höll trumpetare. S. sig också i fredstid i ryttmästarens närhet. När S. under sina handelsfärder i småkramp med sitt hundspann kom till Örtöfta, blev han alltid hämtad upp till greve Gärcker, under vars tid som skvadronschef han också tjänstgjort. Ett vackert drag av den tidens officerare att minnas sina underordnade krigskamrater.

På Söup var han dock mera beständig. Otaliga äro de historier som i trakten berättades om trumpetare Schultz och hans tysk-svenska uttal, hans humor

och hans slagfärdighet.

En kväll under ett regimentsmöte på Ljungbyhed kom order att S. skulle infinna sig i officerarnas tält (officersmässen). Men det passerar mig nicht "präste" S. - Nytt bud, samma resultat. Nu kommo fyra husarer med en filt, hörde trumpetaren uppi filten och tågade så iväg med honom till officersmässen. Ärendet med honom var att spela pjäs för officerarna, och det påstas att S. den kvällen rent av överträffade sig själv.

Innehavare av örup var under en följd av år en ryttmästare Siwers, chef för Lundskrona skvadron. Ryttmästaren var en mycket skicklig och seldfast ryttare, men Schultz försäkrade,

att han skulle få hästen att kasta av
ryttmästarens. Så en gång såg S. på
arvstund ryttmästaren komma ridande.
Han krängde då av sig färskins-
pälsen och tog den "vräng" på sig igen
och gick baklänges på alla fyra mot
ryttmästarens. Ett sådant monstern
hade hästen aldrig sett, varför han steg-
rade sig, lydande varken sporre eller
spö och kastade till slut av ryttmä-
starens. Tur för S. att han i kast kom-
manden, ty annars hade han nog, enligt
den tidens kutyom, vid tillfället fått
smaka ridpiakan. Mindre lycklig
att gå fri för amöj var en av giv-
rens drängar som var av kamraterna
utställd på vakt. Drängarna hade
under arbete på magasinet ställt

7
till med ett parti kort med en av
kamraterna på vakt för att säga till,
om någon kom. Vaktern gick så
upp i spelet att han ej såg upp förän
ryttmästaren var i trappan. "Nu kom-
mer han" skrek vaktern till. Ryttmäste-
ren som genast fattade situationen
sade blott: "Är du ställd på vakt din
drummel så skall du se upp", och
därmed gav han den försuamligemå-
ra slängare. De övriga gingo fria.
Hemma på Årups red L. såsom post-
bud till Landskrona med ryttmästarens
post. En gång hade gårdens inspektör
och bokhållare smugit sig till att stry-
ka tjära på hans sadel. L. såg ej så no-
ga efter innan han gjorde "sitt upp",
och hemkommen lätsade han om ingenting.

Någon tid därefter bjöd han de två herrarna och frågade, "om de ville vara så gästliga att komma in till honom och spise fågel". Han hade fångat små fågel och stekt. Jo bevars, de höll gott tillgodo. Brännvin var där och naturligtvis. "Vet herrarna vad de apist?" frågade S. efter supén. Ja, det var väl fågel. "Fågel? nein det var mess" (möss) svarade S. och visade fram något på en brädbit. "Se, her er hökene, her er benene und her er ramperne!". S. hade ej glömt den tjärbrukna sadeln. Partier blev fortare än entrén, de måste fortast möjligt ut och "ge upps". S. blev aldrig svarslös. Han brukade någon tid att med rödfärg stryka korsvirket och brädbeklädnaden på årpa och

andra hus och gårdar i trakten. En gång
då han gjort sådant arbete på Tägerups,
som då innehades av en major von
Segebaden, frågade frågade majoren,
sedan L. några dagar varit färdig med
arbetet: "Var målar Schultz nu för tiden?"
"I Lackelänge." "Jaa, var kokar Schultz
sin färg då?" "När jag målar i Lacke-
länge kokar jag min färg i Lackelänge".
Majoren smalog. Han visste, att L.
fortsatte att koka sin färg i majorens
gryta vid majorens ved, vid rödfärgning
hos bönder och husmän i närheten av Täger-
ups. Lackalänga ligger ett par mil
sydost från Tägerups.

En humorist var, som sagt, trumpetare
Schultz. I Billeberga var några personer
som tycks ha varit musikaliska liksom.

han själv. Han brukade ibland säga:
"Den Braun, den Dencker, den Herstet- 10
ten och jag vi ist firc lustige brudern.
Ti den Braun plausar sin klanett,
den Dencker speler fiol, jag plausar
min trompott och den Herstetten hör
på. - "Herstetten", Lars Hörstedt, till
slut skollärare i Dagstorp, något
filosof, hade i sin ungdom tjänat
vid Mörnerska Husarna och varit
med i trupperingen vid Bornhöft, där
han fick slymers i bröstet av skjutningen,
för övrigt ingen skada. Han har gett ut
en liten skrift - numera mycket sällsynt:
"Kriget 1813-14" ungefär i stil med
Alexander Magnus Dalbergs "En karolins
berättelse om sina levnadsöden."